

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Allehelgens dag – 3. november 2013

Lesetekst I: Jes 60, 18-22

Lesetekst II: Hebr 11,11-16, 39-40

Prekentekest: Luk 6, 20-23

Både jordnært og himmelvendt

Det er fint å være forkynner Allehelgens dag. Vi har et godt budskap å bære fram. Vi kan tale til håp og trøst, og vi kan hjelpe folk med å sortere i tanker og forestillinger knyttet til denne dagen. Fortsatt er Allehelgens dag en dag hvor noen kommer til gudstjeneste for å minnes kjære som har gått bort. Vår oppgave som forkynnere er ikke å oppfylle alles forventninger, men å finne tilknytningspunkter for å nå fram med et budskap vi alle trenger å høre.

Luk 6,17-49 gjengir Jesu «Slettepreken» (v 17). Parallellene med Jesu Bergpreken i Matt 5 er mange, og de aller fleste fortolkere antar at begge talene går tilbake på den samme grunnleggende overlevering av Jesus-ord. Men Sletteprekenen er adskillig kortere enn Bergprekenen, og mye av stoffet fra Bergprekenen finner vi igjen andre steder i Lukas-evangeliet. Sletteprekenen er den første store tale av Jesus som Lukas gjengir. Både «en stor flokk av disiplene hans» og «en stor mengde mennesker» fra Judea, Jerusalem og områdene omkring, var samlet for å høre ham.

Helgener og hellige

Siden målet med tekstgjennomgåelsen er å gi hjelp til dem som skal forkynne, forlater vi teksten et øyeblikk, og spør på Allehelgens dag: Hvor er de hellige? Som protestantiske kristne har vi etter reformasjonen tenkt annerledes om helgenene og deres rolle, enn hva kirken til da hadde gjort. Men vi bekjenner med Augustana art. XXI at vi «kan holde fram minnet om de hellige, for at vi skal etterligne deres tro og deres gode gjerninger». Skriften formaner oss til å gi akt på dem som har gått foran. Vi skal lære av dem som har stridt den gode strid, fullført løpet og bevart troen. Vår oppgave på Allehelgens dag er ikke å tale om helgener, men om de hellige. Vår oppgave er heller ikke å si noe godt om alle døde, men å tale om dem - levende og døde – som gjennom sitt liv har vist oss hva det er å være hellig. Lykkes vi med det, blir vår preken til sist et budskap om Jesus.

Fattigdom

Tilbake til Jesu ord i Luk 6,20-23: Det er noen som får høre at Guds rike er deres. De er altså blitt en del av det rike som Jesus uopphørlig har talt om og kalt folk til å motta i omvendelse og tro. Han ser på sine disipler og sier: «Salige er dere fattige, Guds rike er deres». Mens det

er «de fattige i ånden» som prises salige i Matt 5, er det «dere fattige» som i Luk 6 får høre at «Guds rike er deres. Hans Kvalbein mener «fattig» her må leses i lys av Luk 4,18, hvor Jesus beskriver sin tjeneste med ord fra Jes 61,1f (jfr Matt 11,5). Her er de fattige først og fremst hele Israel, Guds ydmykede og utvalgte folk. De har stått under Guds dom, men nå er de tatt til nåde. Begrepet omfatter mer enn å være sosialt og økonomisk vanskeligstilt. Jesu disipler er langt fra å være blant de rike. Men deres fattigdom er først og fremst deres totale avhengighet av Guds nåde for å komme inn i Guds rike. Ve-ropet over de rike i v 24 (utenfor preteksten, men ikke forbudt å nevne!) viser rikdommens forførende makt: Den gir falsk trøst, trøst som ikke varer. Men borgerretten i Guds rike er den store og varige gave til dem som Jesus priser salige. De er borgere i Guds rike nå (Fil 3,20), og de vil være med når Gud en gang gjør alle ting nye. Løftene som knyttes til saligprisningene, har først og fremst eskjatologisk karakter, de får sin endelige oppfyllelse i fullendelsen.

Fra sorg til glede

Når vi kommer til vers 21, er ikke hovedsaken et løfte om mat til enhver tid, selv om Jesu disipler har lært å be om daglig brød og har tillit til Guds omsorg. Når alt en gang er blitt nytt, vil ingen sulte, og hungeren etter rett og rettferdighet (Matt 5,6) er for alltid stillet. Det samme gjelder tårene og gråten på vandringen. Gud gir trøst og styrke underveis, men det først når vi er framme, at alle tårer er tørret av. Allerede GT gir mange løfter om at Gud vil gjøre sorg til glede (Sal 126,1f; Jes 60,20; 61,3), og på den nye jord vil «han tørke bort hver tåre fra deres øyne» (Åpb 21,4).

At Jesu disipler må være forberedt på motstand og forfølgelse underveis, har Jesus gitt klar beskjed om. «Har de forfulgt meg, vil de forfølge dere» (Joh 15,20; jfr Matt 10,23). Guds profeter ble utstøtt og hånet i den gamle pakt, og i vår egen tid hører vi stadig om kristne som både møter motstand og må bøte med livet for sin tro. Å dele skjebne med profetene, måtte for enhver jøde være en ære. Her identifiserer Jesus og hans disipler seg med den profetiske tradisjon og jødedommen! – Lønn er ikke betaling for utført arbeid, men heller *belønning*, det liv som venter på den andre siden av oppstandelsen. Paulus skriver i Rom 8 at «det vi må lide i den tiden som nå er, ikke kan regnes for noe mot den herligheten som en gang skal åpenbares og bli vår» (v 18).

Guds nåde

Hvordan forkynner vi over denne teksten på Allehelgens dag? - Kanskje tilsier dagens tradisjon og særpreg at vi setter navn på noen av de følelser og savn som dagen levendegjør for noen. Men vi må framfor noe hjelpe våre tilhørere til å lytte til Jesu ord om de salige, de som får del i Guds rike. De salige – og de hellige - er nettopp de som har tatt i mot Guds nåde i Jesus Kristus, og som i sine liv – og også i sin død – har vist oss meningen med Jesus ord: «Hva gagnar det et menneske om det vinner hele verden, men taper din sjel?» (Matt 16,26). Ingen blir hellig i på den nye jord, om en ikke lever et liv i Jesu etterfølgelse på den gamle. På Allehelgens dag takker og ærer vi dem som har gått foran i troen og som på den andre siden av døden «er skjult med Kristus i Gud» (Kol 3,3). Og på denne dag – som alltid – må vi peke på ham som sier sitt «følg meg!» Vi må tale om Jesus, han som har gitt sitt liv for at jeg skal få leve, han som kaller ganske alminnelige mennesker salige – fordi de tok imot ham og alt han gir.

Jesu ord på Allehelgens dag er både jordnære og himmelvendte. Vårt privilegium og vår oppgave er å tale slik at våre tilhørere møter den samme gode dobbelthet!

Svein Granerud

Leder for Misjons- og fellesskapsavdeling, Normisjon Norge.

Nestleder i Israelmisjonens landsstyre.

svein.granerud@normisjon.no

